

úgy a népet sem az általános kollektívumból, stb. A rendszer legnagyobb hibája pedig az, hogy nem ad kielégítő tájékoztatást e német univerzum tulajdonképeni végcéljáról. Így tiszta fogalmak helyett csak sejtésekre szorulunk.

Bakonyi Ferenc.

Héjj Erzsébet — Lintnerné Fittler Vilma: (szerk.) A magyar gyermeknevelés könyve. Székesfehérvár, 1940., -r8., 310 lap.

Az 1940. év őszén jelent meg ez a komoly szakkönyv. Amint átlapoztam a könyvet, őszinte örömet éreztem, mert magyar lélekkel íródott. A magyar haza- és fajszeretet, a nemzeti öntudat szelleme hatja át.

A könyv hat részre tagozódik. Az *első rész* az óvoda feladatairól szól: *az óvásról és nevelésről*. Hangsúlyozza a test és lélek egyöntetű nevelését. A könyv e fejezetében megismertet az ideálisan berendezett óvodákkal és napközi otthonokkal. Közli továbbá Orosz Dezső dr. egyetemi tanár *A gyermek egészségtana* c. művét. Tartalma: A gyermek súly- és hossz-növekedése, a kisgyermek szellemi fejlődése; a járványos betegségek szimp-tómái, a járványos betegségek lefolyása, stb. A modern orvostudomány megbecsülhetetlen közkrét útmutatást adja. Édesanyák, nevelők, minél gyakrabban forgassák a könyv e lapjait!

Fábián Erzsébet tanárnő: *Az óvónő nevelő munkaköre* c. szemelvényében irányítást ad a lélek közvetlen nevelésére. A lélek három működési területének: az értelem, érzelem és akarat világának kialakítására ösztönzi a nevelőket.

A *második rész* címe: *Az óvodai foglalkoztatás előkészítése*. Az író rávilágít a céltudatosság, tervszerűség, a módszeres feldolgozás és technikai felkészültség fontosságára. Hangsúlyozza a koncentráció elvét. Különösen gondos szemléltető eszközök beszerzésére és a foglalkozások játékos feldolgozására buzdítja a nevelőket. Tájékoztat az óvoda-napköziotthon napi-rendjéről, az előkészület gyakorlati módjainól és eszközeiről. Közöl egy egész évi foglalkozási tervezetet szeptembertől—augusztusig. Nincs azonban feltüntetve, hogy a tervezet milyen korú gyermekcsoport részére készült. Szigorúan különbséget kell tennünk a különböző korú gyermekek között. A kisebb gyermek felfogóképesége és szellemi munkabírása kisebb vagy gyengébb, mint a nagyobbaké. Az anyagbeosztásban szereplő mesék, versek, dalos játékokról szeretnénk tudni, kik az írói és hol, melyik könyvben találhatók.

A *harmadik rész*: *Részletes útmutatás és gyakorlati anyag az óvodai foglalkoztatás egyes ágaihoz*. A gyermek valláseskölcsi nevelése céljából több szép fohászszerű imát közöl.

A *beszélgetések* fontosságára való tekintettel egész évi beszélgetési anyag vázlatát közli. Itt sincs feltüntetve, milyen korú gyermekek részére íródott. A beszélgetésekben figyelembe kell venni a fokozatosság elvét: könnyebbről tér a nehezebbre. Az ismeret- és szókincsgyarapítás játékosan történik. Beszélgetéseiből kicsendül az Isten-, haza- és szülői szeretet. Különös gondot fordít az egészségügyi vonatkozásokra. A verstanításhoz

módszeres, kidolgozott példákat ad. A példák értékét abban látom, hogy szórakoztatók, a nevelő leleményességével szemléletesen tudja tenni, s így a gyermekek szívesen tanulják. Az ezután közölt versek tárgya a gyermek életéből való. Magyar versformájú versek, kedves, csengő rimekkel.

A mesék a 3 éves gyermekek értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlettségéhez mértek. Vidámak, derűsek, tárgyuk: a gyermekek életéből vett események. Mindegyikben megvan az erkölcsi tartalom.

A játékokat következőképpen csoportosítja: csendes-, eszköz-, érzékfejlesztő-, társas-, nép- és körjátékok. Mutatóba mindegyikhez több játékleírást ad. A közölt játékok a nemzeti szellem fejlesztését szolgálják, a népjátékokkal pedig a magyar nótakincs örök értékeit adja.

Módszeres utasítást ad az óvodai *daltanításról*. Az anyag kiválasztásakor főként a nemzeti dalkultúra értékeit keresi, de a szintén művészeti értékű gyermekműdalok tanítására is buzdít. A dalanyag kiválasztásában a 3—6 éves korú gyermekek életteni és értelmi fejlettségéhez igazodik. Dalgyűjteményt is ad.

A játékos rajzok szórakoztatók, a gyermek megfigyelőképességét fejlesztik, kielégítése mellett az egészséges testi fejlődést, a szervezet erősítését, ügyesítést, fesztelenséget, könnyed mozgását tartja szem előtt. A tornában a svéd rendszert követi, így a test minden izmát egyenletesen fejleszti. Összefírta az óvodai játék tízparancsolatát és megtartásukra figyelmeztet. Tornavázlatokat közöl szeptembertől—augusztusig. Ezek alkalmazkodnak a foglalkozás főanyagához, a beszélgetéshez. Mindegyik óraterv az öröm és jókedély forrása.

A játékos rajzok szórakoztatók, a gyermek megfigyelőképességét fejlesztik. Világosan érzékelteti az olvasóval a játékos rajzolás célját. Csatolja a játékos rajz fokozatos menetét.

A *kisdedkézimunka* (munkaszerű foglalkozás) anyagának összeválogatásában céltudatos. Kielégíti a gyermek cselekvési, alkotási vágyát. Izlését, formaérzékét, kez ügyességét fejleszti. A munka elvégzésére utasításokat ad. A különböző munkaanyagot csoportosítja, és számos ábrával mutatja a munka fokozatos menetét. A kisdedkézimunkák szép kiállításúak. Humoros ötleteket, meséket közöl bábjáték címén.

Szemponyokat és utasításokat ad a kisdedóvói ünnepek műsorának összeállítására. A család és kisdedóvó közti szoros kapcsolatra is mintát és példát ad. Szülői értekezletek témáit közli.

Mindent összefoglalva, megállapíthatjuk, hogy Héjj Erzsébet—Lintnerné Fittler Vilma könyve méltó helyet foglal el a kisdednevelés szakirodalmában. A könyvet nemcsak az óvónők, hanem a szülők is nagy haszonnal forgathatják. Minden elismerést a szerkesztőknek, munkatársaknak egyaránt!

Gyöngyössi Erzsébet.